

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 135/2024-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jozefom Dobrovičom, LL.M., advokátom, Záhradnícka 27, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 37Pp/100/2023 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 37Pp/100/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **500 eur**, ktoré **je** Okresný súd Trenčín **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **ukladá** zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia **713,96 eur** na účet jeho ustanoveného právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Okresný súd Trenčín **je povinný** nahradiť trovy právneho zastúpenia **713,96 eur** na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. januára 2024 domáhal ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v rámci konania vedeného o jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody pred okresným súdom pod sp. zn.

37Pp/100/2023 (ďalej len „namietané konanie“) a tiež v rámci konania vedeného pred Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 2Tos/137/2023, a to v podobe konštatovania porušenia označeného základného práva, uloženia príkazu špecifikovanému všeobecnému súdu konať v jeho veci bez zbytočných prietáhov a v podobe priznania primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ takisto žiadal o ustanovenie právneho zástupcu na účely jeho zastupovania v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ adresoval 3. apríla 2023 okresnému súdu návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 46Tk/2/2018 zo 4. mája 2018. Okresný súd uznesením sp. zn. 37Pp/100/2023 z 28. augusta 2023 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodol podľa § 66 ods. 1 a 2 a § 68 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 67 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody a o určení skúšobnej doby piatich rokov, nariadení probačného dohľadu a uložení špecifikovaných povinností. Na základe sťažnosti uplatnenej príslušným prokurátorom krajský súd uznesením sp. zn. 2Tos/137/2023 z 15. novembra 2023 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“) napadnuté prvostupňové rozhodnutie okresného súdu zrušil a uložil mu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v doručenej ústavnej sťažnosti formuloval rozsiahlu argumentáciu laického charakteru, ktorej podstata smeruje k relevantnému tvrdeniu o nečinnosti okresného súdu pri prejednávaní jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V nej upozorňuje na to, že samotný Trestný poriadok stanovuje v § 415 ods. 3 na prejednanie návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody lehotu šesťdesiat dní, ktorá bola v jeho prípade okresným súdom výrazne prekročená, keďže predstavovala v skutočnosti takmer päť mesiacov, po ktorých uplynutí okresný súd prijal prvostupňové rozhodnutie. Uvádza, že po zrušení uvedeného prvostupňového rozhodnutia okresného súdu druhostupňovým rozhodnutím krajského súdu a vrátení veci okresnému súdu na nové konanie nebolo ani ku dňu podania ústavnej sťažnosti o jeho návrhu rozhodnuté. Argumentuje, že jeho trestnú vec nemožno považovať za právne či skutkovo zložitú a že sa osobne o zbytočné prietahy v dotknutom konaní nijako nepričinil. Uvedený stav považuje za porušenie svojho označeného práva.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

4. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 135/2024-20 z 20. marca 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v rozsahu jeho námietok smerujúcich proti namietanému konaniu okresného súdu, pričom vo zvyšnom rozsahu ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Súčasne posúdil žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie vedené pred ústavným súdom, pričom tejto vyhovel a za právneho zástupcu mu v tomto konaní ustanovil advokáta JUDr. Jozefa Dobroviča, LL.M., Záhradnícka 27, Bratislava.

5. Právny zástupca sťažovateľa v doplnení ústavnej sťažnosti, ktoré doručil ústavnému súdu 17. júna 2024, v prvom rade poukázal na to, že sťažovateľovi ani po štyristoštyridsiatich dňoch od podania návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nebolo doručené prvostupňové rozhodnutie okresného súdu, proti ktorému podal prokurátor sťažnosť. Uviedol, že sťažovateľ navyše zaslal okresnému súdu ďalšie dve sťažnosti pre prieťahy v konaní, druhá bola podaná 18. januára 2024 a tretia 18. apríla 2024, pričom na tretiu sťažnosť už okresný súd ani nereagoval. Právny zástupca sťažovateľa pripomenul, že žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sťažovateľ podal ešte 3. apríla 2023 a, poukazujúc na ustanovenie § 415 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého sa o jeho návrhu malo rozhodnúť najneskôr do 60 dní od jeho doručenia, skonštatoval, že konanie trvá už viac ako 7-násobne dlhšie, ako je takto upravená zákonná lehota na prvostupňové rozhodnutie vo veci. Právny zástupca sťažovateľa zdôraznil, že za uvedenú dobu bola sťažovateľovi upretá možnosť podať žiadosť o prepustenie opätovne, ak by bol jeho návrh zamietnutý. Podľa jeho názoru už navyše návrh pomaly stráca opodstatnenie, keďže v roku 2025 uplynie sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody.

6. V súvislosti s vecným prerokovaním ústavnej sťažnosti 1. júla 2024 ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti a k ďalším súvisiacim špecifikovaným okolnostiam. Na výzvu ústavného súdu predsedníčka okresného súdu reagovala podaním sp. zn. Spr 998/2024 zo 16. júla 2024, ktoré obsahovalo podrobný chronologický prehľad jednotlivých úkonov vykonaných v posudzovanej veci. S odkazom na uvedený prehľad úkonov namietaného konania konštatovala predsedníčka okresného súdu, že okresný súd vo veci konal plynule a bez prieťahov, pričom podľa jej vyjadrenia k oneskorenému nariadeniu prvého verejného zasadnutia došlo z dôvodu, že okresný súd nemal k dispozícii spis Okresného súdu Bratislava III, o ktorého zapožičanie opakovane žiadal.

7. Sťažovateľ ústavnému súdu doručil 26. augusta 2024 ďalšie doplnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom dôvodil, že sa nečinnosť v konaní o jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody negatívne podpísala pod jeho zdravotný stav, keď bol nútený opakovane vyhľadať odbornú lekársku pomoc psychiatra. Uviedol, že pociťuje akési vyhorenie, keďže sa celé roky snažil fungovať podľa nastolených pravidiel a veril, že bude z výkonu trestu odňatia slobody podmienenčne prepustený. V súčasnosti je pod dohľadom psychiatra a po racionálnej úvahe s prihliadnutím na nečinnosť zo strany konajúceho súdu dospel k záveru, že je pre jeho zdravotný stav lepšie žiadosť o podmienené prepustenie vziať späť (čo aj urobil podaním z 24. júna 2024), a to aj s prihliadnutím na krátku dobu do riadneho prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odpykaním celého uloženého trestu, ktoré sa má uskutočniť 2. mája 2025, kde rovnako zohľadnil možné obmedzenia, ktoré by mu súd nariadil pri podmienenčnom prepustení a ktoré by pre sťažovateľa boli v tejto chvíli neadekvátne vzhľadom na dĺžku konania o podmienenčnom prepustení. Sťažovateľ dôvodil, že by bola pravdepodobná aj možnosť vrátenia veci na súd prvého stupňa, čím by sa konanie opäť len predlžovalo a takáto situácia by mu mohla spôsobiť ďalšie zdravotné problémy. S odkazom na uvedené skutočnosti sťažovateľ formuloval nové znenie petitu ústavnej sťažnosti.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a súvisiaceho spisového materiálu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v zmysle ustálenej judikatúry (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04), ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

10. Vo vzťahu k predmetu namietaného konania, ktorým je posúdenie splnenia hmotnoprávných podmienok na podmienené prepustenie, ktoré predstavuje jeden zo spôsobov predčasného ukončenia výkonu trestu odňatia slobody, ústavný súd po oboznámení sa s posudzovanou vecou konštatuje, že ho nemožno kvalifikovať ako právne zložitý, keďže nejde o posudzovanie takých otázok, s ktorých riešením by boli spojené náročnejšie interpretačné problémy aplikovanej právnej úpravy. Ústavný súd nezistil ani skutkovú zložitosť, ktorá by mohla relevantnejším spôsobom komplikovať plynulosť preskúmania zákonných podmienok relevantných pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa. V kontexte otázky predmetu konania ústavný súd súčasne poukazuje na to, že zákonom určená poriadková lehota vyjadrená v § 415 ods. 5 Trestného poriadku orientačne rámcuje dobu, ktorú je možné považovať za primeranú a akceptovateľnú z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 ústavy.

11. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, či a akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľala osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd po preskúmaní veci nezistil okolnosti, ktoré by signalizovali podiel sťažovateľa na zbytočnom narušení plynulosti konania vedeného o podanom návrhu.

12. Ústavný súd sa napokon zaoberal aj hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, kde po preskúmaní jeho priebehu dospel k čiastkovým záverom, že v postupe okresného súdu bola zistená neospravedliteľná nečinnosť, ktorá je pričítateľná na vrub okresnému súdu a ktorá veľmi negatívnym spôsobom prispela k narušeniu plynulosti konania.

13. Z vyjadrenia okresného súdu predloženého ústavnému súdu totiž vyplýva, že o sťažovateľovom návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol okresnému súdu doručený ešte 3. apríla 2023, okresný súd rozhodoval a rozhodnutie vyhotovoval s odstupom viac ako šesť mesiacov (prvostupňové rozhodnutie bolo prijaté 28. augusta 2023 a vyhotovené bolo 9. októbra 2023), čo je doba (aj s prihliadnutím na odporúčanú zákonnú lehotu šesťdesiatich dní určenú § 415 ods. 5 Trestného poriadku) neakceptovateľná. Aj v etape, ktorá nasledovala po zrušení prvostupňového rozhodnutia okresného súdu druhostupňovým rozhodnutím krajského súdu, keď bol spisový materiál okresnému súdu vrátený 27. decembra 2023, okresný súd nekonal v primeranej lehote, pretože svoje druhé rozhodnutie, ktorým vyhovel návrhu sťažovateľa, prijal až s odstupom viac ako štyroch mesiacov (6. mája 2024), pričom aj toto rozhodnutie bolo opäť napadnuté

sťažnosťou prokurátora. Ústavný súd k obhajobe okresného súdu prezentovanej v doručenom vyjadrení, že jeho nečinnosť pri určení termínu verejného zasadnutia bola spôsobená nedostatkom súčinnosti zo strany špecifikovaného všeobecného súdu (nepredloženie súvisiaceho spisového materiálu), poznamenáva, že je jeho povinnosť organizovať priebeh konania takým spôsobom, ktorý nezasahuje do základného práva účastníka konania na konanie bez zbytočných prietáhov a je teda povinný aj v rámci jednoduchých technických úkonov, akým je vyžiadanie spisu, konať pružným spôsobom a využívať pritom všetky efektívne možnosti (napr. opakovaná žiadosť, bezprostredný telefonický kontakt a pod.).

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu, došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

V.

Príkaz konať vo veci a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na informáciu o späťvzati návrhu samotným sťažovateľom (bod 7 odôvodnenia nálezu) nebol dôvod pre formulovanie tohto príkazu okresnému súdu.

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur, odôvodňujúc ho neprimeranými prietahmi, ktoré sa mali negatívnym spôsobom podpísať aj na jeho zdravotnom stave. Pri rozhodovaní o tejto otázke ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. S prihliadnutím na zistenú nečinnosť okresného súdu ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 500 eur (bod 2 výroku nálezu) a v prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti nevyhovet (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

18. Sťažovateľ prostredníctvom svojho ustanoveného právneho zástupcu vyčíslil trovy právneho zastúpenia v sume 713,96 eur, ktoré mu ústavný súd priznal. Trovy pozostávajú z odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2024 v sume 343,25 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a režijnom paušále ku každému z nich po 13,73 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky). V zmysle § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde trovy ustanoveného právneho zástupcu znáša štát (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd zároveň uložil porušovateľovi základného práva povinnosť nahradiť trovy právneho zastúpenia kancelárii ústavného súdu (bod 4 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2025

Luboš Szigetí
predseda senátu